

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	451
Land:	Irak
Kilde:	Landinfo. Respons.
Titel:	Irak: Støtte til kristne internt fordrevne og returnerte flyktningfamilier i KRG-regionen.
Udgivet:	22. oktober 2009
Optaget på baggrundsmaterialet:	9. december 2009

Respons

Irak: Støtte til kristne internt fordrevne og returnerte flyktningfamilier i KRG-regionen

Problemstilling/spørsmål:

- Hva slags støtte kan kristne familier forvente ved en eventuell retur til KRG-regionen?

Innledning

Om lag 50 000 kristne har flyktet fra sitt hjemsted i Irak siden 2003, og 20 000 av disse har fått opphold i Dohuk og Erbil (KRG 2008). I prinsippet har kravet om en sponsor også vært gjeldende for de kristne, men da flere tusen kristne flyktet fra Mosul i løpet av noen voldelige uker i september/oktober i 2008, var grensen til KRG åpen for dem uten omfattende sikkerhetsrutiner (Kaiwan, intervju 7. mars 2009). Årsaken til relativt enkle prosedyrer for kristne sammenlignet med andre etniske grupper, er at kristne ikke blir ansett for å utgjøre noen sikkerhetstrussel (KRG 2008; Utlændingesservice, Dansk Flygtningehjælp & Landinfo 2009). I tillegg er kristne sett på som en velutdannet og ressurssterk gruppe.

Den største andelen kristne internt fordrevne irakere har søkt tilflukt i Dohuk (UNHCR 2007; IOM 2009a). Nær 60 % av alle internt fordrevne i Dohuk bor i leide hus, mens 24 % bor i kollektive bosetninger med usikre leiekontrakter. Hovedutfordringen for innflytterne i denne provinsen er mangel på arbeid, og kun 36 % av familiene som er internt fordrevet har et familiemedlem i arbeid. Det forklarer at 95 % av de internt fordrevne oppgir at tilgang til arbeid er deres største behov (IOM 2009a).

Et annet problem er tilgang til matrasjonene som deles ut via Public Distribution System¹ PDS. Kun 3 % av de internt fordrevne som IOM følger opp hevder å ha fysisk tilgang til denne månedlige matutdelingen, mens ytterligere 4 % av disse får matrasjonene på irregulær basis. De resterende 93 % får ikke nyttegjørt seg denne universelle rettigheten i det hele tatt

¹ Som følge av de internasjonale sanksjonene mot Irak, ble det i 1995, innenfor rammen av olje-for-mat-programmet, innført offentlig matdistribusjon til alle irakere hver måned. Hver familie fikk et ID-kort utstedt fra det lokale PDS-kontoret der de fikk maten utdelt (Rosen & Younes 2007).

(IOM 2009a). 42 % av dem IOM har fulgt opp hevder at tilgang til mat er deres primære utfordring og behov. 54 % oppgir at tilgang til husvære er deres viktigste behov.

I Erbil er 20 % av de internt fordrevne som IOM har fulgt opp kristne (IOM 2009b). De bor i hovedsak i distriktene Erbil og Soran. De fleste internt fordrevne (96 %), ikke kun de kristne, bor i leide hus eller leiligheter. Pga. høyt prisnivå i Erbil angir 97 % av alle de IOM har fulgt opp at tilgang til billigere og bedre husvære er deres primære behov (IOM 2009b). 81 % sier at tilgang til arbeid er et primærbehov.

De fleste internt fordrevne i Sulemaniya er kurdiske og arabiske sunnimuslimer som har flyktet fra volden i Bagdad og Diyala (IOM 2009c).

Støtte fra myndighetene

Kristne internt fordrevne i KRG har blitt tilbudt de samme støtteordningene som andre internt fordrevne, hvilket i realiteten ikke er stort. Selv om det i en periode i 2008 og 2009 var mulig for internt fordrevne fra andre provinser å få tilgang til den månedlige matrasjonen som distribueres til alle irakere via PDS, er denne overføringen nå avviklet. For å få tilgang til matrasjonene må hver familie nå hente ut sin andel på det stedet man opprinnelig ble registrert (UNHCR 2009, s. 56). For mange, spesielt de som har flyktet helt fra Bagdad, utgjør det et problem, ikke minst pga. sikkerhetsrisikoen og de høye transportkostnadene.

I slutten av 2007 innførte Departementet for forflytning og migrasjon (MoDM) et månedlig stipend på 150 000 irakiske dinarer (ca. 120 USD) for en seks måneders periode til alle internt fordrevne familier i Irak. Iverksettelsen av programmet ble forsinket i de kurdiske provinsene og utbetalingene startet først i slutten av 2008. I alt var 32 000 familier i KRG kvalifisert til stipendet, men overføringen fra Bagdad dekket kun utbetalinger til 17 000 familier over en tremåneders periode (UNHCR 2009, s. 58).

I henhold til den kurdiske statsministeren kunne alle internt fordrevne i en periode motta et månedlig beløp på 250 000 irakiske dinarer fra de kurdiske selvstyremyndighetene (KRG 2008). I henhold til statsminister Barzani, nøy 10 000 familier godt av denne ordningen. Det er uvisst om denne ordningen fortsatt eksisterer. I henhold til informasjon fra UNHCR i Erbil, tilbyr den irakiske regjeringen og UNHCR i fellesskap 150 USD per måned til alle internt fordrevne familier.

Den 17. juli 2008 utstedte den irakiske regjeringen et dekret nr. 262 om at alle internt fordrevne og returnerte flyktninger fra nabolandene skulle få utbetalt en million irakiske dinarer ved hjemkomsten (840 USD) som en engangsstøtte² (Decree 262 2008; IRIN 2008). Dette gjelder imidlertid ikke for flyktninger som returnerer fra land utenfor Midtøsten.

I tillegg til støtten nevnt over, har KRG institusjoner som parlamentet og provinsstyrene i Dohuk, Erbil og Sulemaniya gitt støtte gjennom kirker og veldedige organisasjoner (KRG 2008).

² Dette gjelder flyktningfamilier som returnerer fra Iran, Syria, Jordan, Tyrkia, Egypt, Kuwait og Saudi-Arabia dersom de har vært borte i en sammenhengende periode over minst åtte måneder i tidsrommet 1. januar 2006 og 31. desember 2007 (Decree 262 2008).

I henhold til IOM, som jevnlig vurderer levekårene til de internt fordrevne, er det kun et fåtall som faktisk har mottatt noen form for humanitær støtte (UNHCR 2009, s. 58). I henhold til en FN-organisasjon i Erbil skyldes dette høyst sannsynlig uvitenhet om egne rettigheter og problemer knyttet til registrering av de internt fordrevne (Udlændingesservice et al. 2009, s. 20).

I tillegg til den generelle bistanden som har vært rettet mot alle internt fordrevne, har kristne hatt tilgang på ytterligere støtte. Organisasjonen Chaldean Culture Association i Ainkawa informerte Landinfo under et intervju med dens leder i mars 2009 at kristne internt fordrevne khaldeiske familier som var registrert i den khaldeiske kirken i Ainkawa, en kristen bydel i Erbil, fikk utbetalt 100 USD i måneden (Udlændingesservice et al. 2009, s. 39). Pengene ble overført fra det kurdiske finansdepartementet som frem til høsten 2008 var under ledelse av den kristne ministeren Sarkis Aghajan². Landinfo er ikke kjent med om denne ordningen fortsatt eksisterer. Et beløp på 100 USD per måned er imidlertid kun et supplement i det månedlige husholdningsbudsjettet, da prisnivået i Erbil er relativt høyt i henhold til irakisk målestokk.

Det khaldeiske samfunnet fikk på et tidspunkt før 2007 tildelt gratis eiendommer i Ainkawa fra de kurdiske myndighetene, og det er kun kristne som kan kjøpe land i denne bydelen (Udlændingesservice et al. 2009, s. 38).

Sarkis Aghajan har, som finansminister, stått bak gjenoppbygging av flere kirker og 120 assyriske landsbyer med nye boliger og infrastruktur i KRG-området og på Ninewasletta (Joseph 2009). Dette er landsbyer som ble bombet under Ba'th-regimet. En del kristne har dermed kunnet flytte inn i nye og rimelige boliger i de restaurerte landsbyene.

Støtten de kristne har fått gjennom de kurdiske selvstyremyndighetene har blitt kanalisert gjennom lokale kirkesamfunn, og blir av mange oppfattet å være betinget av lojalitet til Det kurdiske demokratiske partiet (KDP), som er det dominerende partiet i Erbil og Dohuk (Immigration and Refugee Board of Canada 2009; Timmerman 2008b; Eibner 2007). Kristne i Ainkawa har i møte med to representanter fra den amerikanske organisasjonen Christian Solidarity International uttalt at kristne internt fordrevne verken får tilgang til jobb eller landeiendom med mindre de knytter seg til et av partiene KDP eller PUK (Eibner 2007). Dette ble bekreftet av medlemmer i Chaldean Culture Association som Landinfo intervjuet i Ainkawa i mars 2009. De la til at dersom en godt utdannet kristen konkurrerte om en jobb i Erbil med en kurder, ville han garantert tape og heller eventuelt få jobb i en landsby. Dette fordi de ikke tilhører partiet KDP. De understreket at partitilknytning var det viktigste kriteriet for å få jobb.

Det er uklart hvor pengene som Sarkis Aghajan har brukt på de kristne kommer fra³, og det er uvisst hvor lenge denne støtten vil pågå, eller om den fortsatt pågår i det hele tatt. Landinfo

² Aghajan forsvant fra KRG under mystiske omstendigheter høsten 2008. I august 2009 returnerte han etter lengre tids sykdom, i følge ham selv (Joseph 2009). Det er uvisst om han har gjenopptatt sin posisjon som finansminister i KRG. Han hevder imidlertid i et intervju at han har en offentlig posisjon i KRG. På KRGs hjemmeside på Internett står Bayiz Saeed Mohammad oppført som fungerende finansminister (KRG u.å.).

³ Pengene Aghajan har brukt på å bygge nye kirker, boliger og landsbyer er offisielt allokert fra det kurdiske finansdepartementet. Det spekuleres imidlertid i at pengene for det meste kommer fra statlige og ikke-statlige organisasjoner i USA (Timmerman 2008b). En amerikansk tjenestemann i Erbil har erkjent at US Agency for

har ikke funnet noen oppdatert informasjon som tilsier at det finnes spesielle støtteordninger for nyetablerte kristne i KRG-provinsene i dag.

Støtte fra andre

Kun 23 % av alle internt fordrevne i de tre kurdiske provinsene har i henhold til IOM (2008) mottatt noen form for humanitær hjelp, sammenlignet med 63 % for landet som helhet. Andelen som hadde mottatt hjelp i Dohuk (57 %) var betydelig større enn i Erbil (8 %) og Sulemaniya (16 %) (IOM 2008).

Foruten pengestøtte, som det altså er uvisst om de kristne fortsatt mottar, så finnes det veldedige organisasjoner som yter hjelp til kristne internt fordrevne, og returnerte.

UNHCR tilbyr nødhjelp og husly til 13 000 internt fordrevne og returnerte familier i hele Irak, i tillegg til annen assistanse i form av mat og andre nødvendige artikler til om lag 20 000 returnerte flyktninger (UNHCR u.å.). UNHCR har i løpet av 2009 søkt å utvide støtten til returnerte flyktninger og har som strategi å satse spesielt på den sentrale regionen i Irak da majoriteten av flyktningene kommer derfra (UNHCR u.å.).

Det Internasjonale Røde Kors (ICRC) delte i 2008 ut mat og hygieneartikler til 68 000 internt fordrevne flyktninger i hele Irak. I tillegg fikk 30 000 internt fordrevne i camper og bosetninger månedlige leveranser av mat og hygieneartikler⁴ (ICRC 2009). Landinfo var i mars i år i kontakt med ICRCs lokale kontor i Erbil og ble da informert om at organisasjonen i de kurdiske områdene primært driver med bistand i forhold til helsesektoren (intervju, mars 2009).

IOM er den organisasjonen som på en mest systematisk måte følger opp de internt fordrevne i Irak og de som har returnert fra flyktningeopphold i andre land. Foruten å følge opp de fordrevnes behov og levekår, har IOM etablert såkalte Joint Operation Cells (JOC) hvis oppgave til en viss grad er å møte familienes primære behov, men viktigere er det å iverksette inntekstgenererende tilbud som kan dreie bistanden fra nødhjelp til hjelp til selvhjelp (IOM 2009a).

Den amerikanske veldedige organisasjonen Open Doors USA er en av organisasjonene som tilbyr mat og annen humanitær hjelp til internt fordrevne kristne. Omfanget er imidlertid ikke kjent for Landinfo.

Muligheter for kristne å etablere seg i KRG

Tallene fra IOM viser at det spesielt er tilgang til jobb og en rimelig bolig som er hovedutfordringen for de internt fordrevne i KRG-området. Det samme vil være tilfellet for

International Development (USAID) har allokert omlag 31 millioner USD til prosjekter på Ninewasletta, men han beklaget at de kurdiske myndighetene ikke kunne redegjøre for pengebruken (Timmerman 2008b).

⁴ Matpakkene inneholder: 35 kg ris, 4 kg hvite bønner, 4 kg bønner, 2 kg kikerter, 4 liter vegetabilsk olje, 2 liter olivenolje, 1 kg salt med jod, 2 kg sukker, 2 kg tomatpuré, 2 kg te. Pakken med hygieneartiklene inneholder: 4 kg vaskepulver, 30 hygieniske bind, 10 engangs barberhøvler, 1 barberskum eller -såpe, 1 barberbørste, 5 tannbørster, 5 tannkremtuber, 10 såpestykker (200 g hver), 1 sjampo (0,5 liter), 5 badehåndklær (40 x 90 cm). (ICRC 2009).

Respons Irak: Støtte til kristne internt fordrevne og returnerte flyktningfamilier i KRG-regionen

kristne familier med barn som eventuelt returnerer fra Norge eller andre land. Ressurssterke familier med nære kontakter i KRG-provinsene vil ha større sannsynlighet for å lykkes enn andre. Det er behov for personer med høy utdannelse og fagekspertise, men det uformelle kravet om gode kontakter til partiet KDP begrenser mulighetene for å få en god jobb. Det finnes også rapporter om at faglærte internt fordrevne som ikke er kurdere blir diskriminert på arbeidsplassen (Eibner 2007; Timmerman 2008a).

Kristne som flyktet fra andre områder enn de selvstyrte KRG-provinsene vil ut fra den informasjonen Landinfo har skaffet til veie kunne ha vanskeligheter med å etablere seg i det kurdiske området. Personer med gode forbindelser til dette området og som har en solid økonomisk situasjon, vil høyst sannsynlig kunne klare seg godt dersom en innfinner seg med det kurdiske politiske system.

Foruten utfordringer knyttet til arbeid og bolig, vil språket være en utfordring for familier som har arabisk som morsmål da det er kurdiske språk som benyttes i KRG-regionen. Det finnes noen arabiskspråklige skoler, men tilgjengeligheten er ikke tilfredsstillende.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

Skriftlige kilder:

- Eibner, John (2007, 15. november). *The plight of Christians in Iraq. Field trip report November 3-11, 2007*. Westlake Village, CA: Christian Solidarity International. Tilgjengelig fra <http://www.iraqdemocracyproject.org/pdf/CSI-IraqFieldMission.pdf> [lastet ned 16. oktober 2009]
- [Decree 262] (2008, 17. juli). Council of Ministers Decree number 262 of 2008. Bagdad: Council of Ministers, Republic of Iraq. Tilgjengelig via UNHCR Refworld <http://www.unhcr.org/refworld/country,,,LEGISLATION,IRQ,,49d4d3a22,0.html> [lastet ned 21. oktober 2009]
- ICRC, dvs. The International Committee of the Red Cross (2009, 13. mars). *Iraq Facts and Figures 2008*. Geneve: ICRC. Tilgjengelig fra [http://www.icrc.org/Web/eng/siteeng0.nsf/htmlall/iraq-newsletter-311209/\\$File/2008-iraq-eng.pdf](http://www.icrc.org/Web/eng/siteeng0.nsf/htmlall/iraq-newsletter-311209/$File/2008-iraq-eng.pdf) [lastet ned 21. oktober 2009]
- Immigration and Refugee Board of Canada (2009, 15. januar). *Overview of the situation of Christians; violence against Christians in Baghdad and the North; displacement; government protection; situation of the Christian minority in the Kurdistan region (2003-2008)*. Ottawa: Immigration and Refugee Board of Canada. Tilgjengelig via UNHCR Refworld <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49913b5e17.html> [lastet ned 14. oktober 2009]

Respons **Irak: Støtte til kristne internt fordrevne og returnerte flyktningfamilier i KRG-regionen**

- IOM, dvs. International Organization for Migration (2008, desember). *Dahuk, Erbil & Sulimaniyah. Governorate profiles. Post-February 2006 IDP needs assessment*. Amman: IOM. Tilgjengelig fra http://www.iom-iraq.net/Library/idp_gov_profiles/2008/Governorate_Profiles_Dahuk_Erbil_Sulaymaniyah_Dec08.pdf [lastet ned 14. oktober 2009]
- IOM (2009a, august). *Dahuk. Governorate Profile August 2009. IOM IDP and returnee assessment*. Amman: IOM. Tilgjengelig fra http://www.iom-iraq.net/Library/idp_gov_profiles/2009/Governorate%20Profiles%20-%20Dahuk.pdf [lastet ned 14. oktober 2009]
- IOM (2009b, august). *Erbil. Governorate Profile August 2009. IOM IDP and returnee assessment*. Amman: IOM. Tilgjengelig fra http://www.iom-iraq.net/Library/idp_gov_profiles/2009/Governorate%20Profiles%20-%20Erbil.pdf [lastet ned 14. oktober 2009]
- IOM (2009c, august). *Sulaymaniyah. Governorate Profile August 2009. IOM IDP and returnee assessment*. Amman: IOM. Tilgjengelig fra http://www.iom-iraq.net/Library/idp_gov_profiles/2009/Governorate%20Profiles%20-%20Sulaymaniyah.pdf [lastet ned 14. oktober 2009]
- IRIN (2008, 20. juli). IRAQ: Incentives announced to encourage return of IDPs, refugees. *IRIN*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=79337> [lastet ned 21. oktober 2009]
- Joseph jr., Ken (2009, 30. august). Sargis Agajan; Assyrian Christian Leader in Iraq Has Hope! *Christians of Iraq*. Tilgjengelig fra <http://www.christiansofiraq.com/sargisagajan-assyrianleaderhashope.html> [lastet ned 21. oktober 2009]
- KRG (u.å.). *Ministers of the new unified cabinet*. Erbil: KRG. Tilgjengelig fra <http://www.krg.org/articles/detail.asp?rnr=159&lngnr=12&smap=04060000&anr=10938> [lastet ned 15. oktober 2009]

Listen over regjeringsmedlemmer ble lagt ut 7. mai 2006, men har siden blitt oppdatert.

- KRG, dvs. Kurdish Regional Government (2008, 5. november). *KRG.org interview with Prime Minister Barzani on attacks against Iraqi Christian community*. Erbil: KRG. Tilgjengelig fra <http://web.krg.org/articles/print.asp?anr=26340&lngnr=12&rnr=223> [lastet ned 22. oktober 2009]
- Open Doors USA (2009, 23. mars). *Equipping Suffering Iraqi Christians*. Santa Ana, CA: Open Doors USA. Tilgjengelig fra <http://www.opendoorsusa.org/content/view/938/139/> [lastet ned 14. oktober 2009]
- Rosen, Nir & Younes, Kristele (2007, 10. april). *Iraq: Fix the Public Distribution System To Meet Needs Of the Displaced*. Washington DC: New America Foundation. Tilgjengelig fra

http://www.newamerica.net/publications/policy/iraq_fix_public_distribution_system_meet_needs_displaced [lastet ned 14. oktober 2009]

- Timmerman, Kenneth R. (2008a, 24. april). Christians Face Extinction in Northern Iraq. *Newsmax.com*. Tilgjengelig fra http://www.newsmax.com/timmerman/christians_mosul_iraq/2008/04/24/90555.html [lastet ned 22. oktober 2009]
- Timmerman, Kenneth R. (2008b, 1. mai). Kurdistan Minister – Rich Star, or Pawn? *Newsmax.com*. Tilgjengelig fra http://www.newsmax.com/timmerman/Kurdistan_minister/2008/05/01/92542.html [lastet ned 19. oktober 2009]
- Udlændingesservice, Dansk Flygtningehjælp & Landinfo (2009, juli). *Security and Human Rights Issues in Kurdistan (KRI), and South/Central Iraq (S/C Iraq)*. København: Udlændingesservice. Tilgjengelig fra http://landinfo.no/asset/958/1/958_1.pdf [lastet ned 12. oktober 2009]
- UNHCR (u.å.). *Iraq. Country Operations Profile*. Geneve: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/page?page=49e486426> [lastet ned 14. oktober 2009]
- UNHCR (2007, januar). *Rapid Needs Assessment (RNA) of Recently Displaced Persons in the Kurdistan Region*. Geneve: UNHCR. Tilgjengelig fra [http://ocha-gwapps1.unog.ch/rw/RWFiles2007.nsf/FilesByRWDocUnidFilename/EVOD-6YKD8N-full_report.pdf/\\$File/full_report.pdf](http://ocha-gwapps1.unog.ch/rw/RWFiles2007.nsf/FilesByRWDocUnidFilename/EVOD-6YKD8N-full_report.pdf/$File/full_report.pdf) [lastet ned 14. oktober 2009]
- UNHCR (2009, april). *UNHCR Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Iraqi Asylum-Seekers*. Geneve: UNHCR. Tilgjengelig via UNHCR Refworld <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49f569cf2.html> [lastet ned 11. juni 2009]

Muntlige kilder:

- Chaldean Culture Association i Ainkawa. Intervju i Erbil 8. mars 2009.
- ICRC, dvs. The International Committee of the Red Cross i Erbil. Intervju i Erbil 9. mars 2009.
- Mr. Kaiwan, ansvarlig for sjekkpunkt, Innenriksministeriet, KRG. Intervju i Erbil 7. mars 2009.

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.